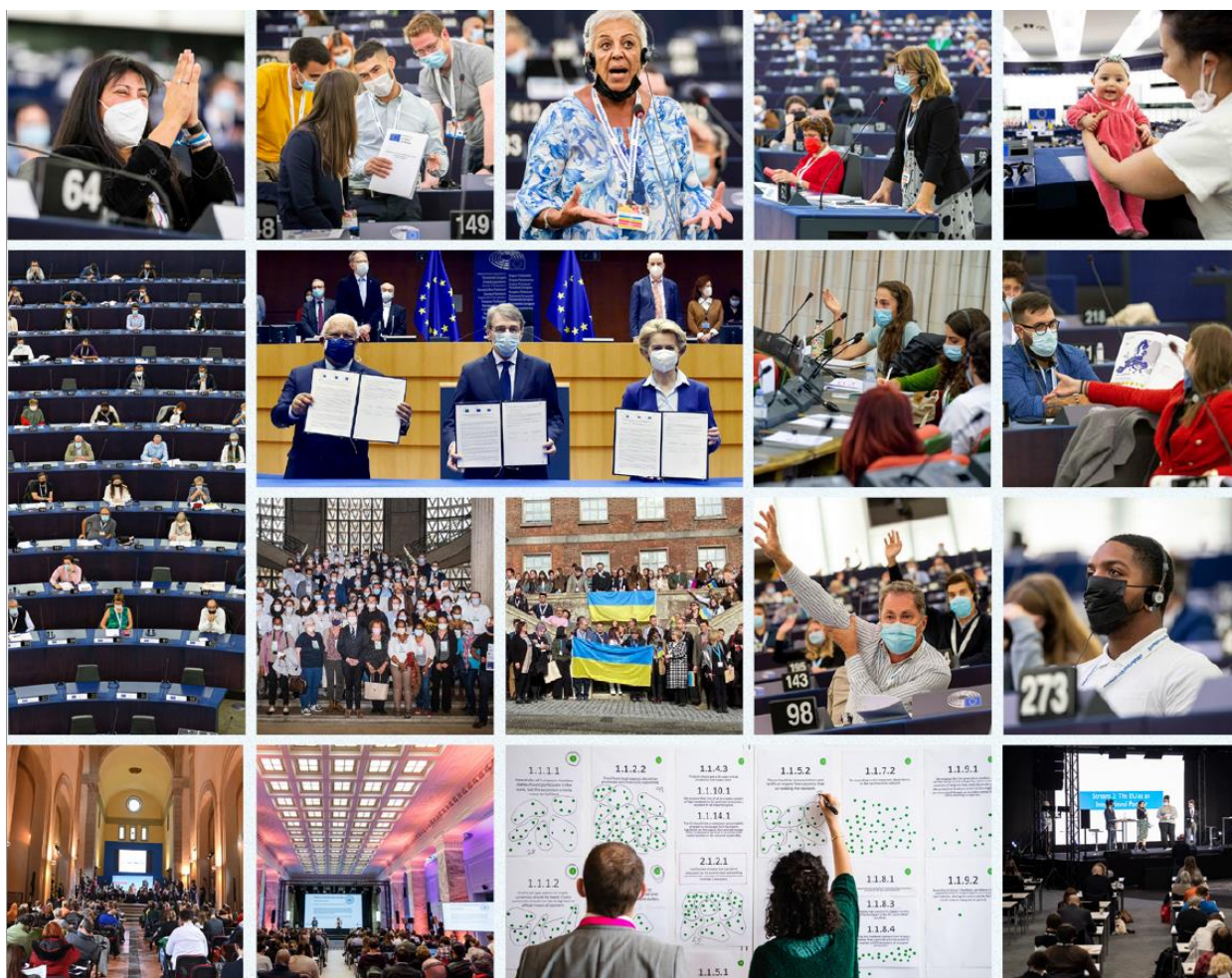


Opatrenia v nadväznosti na Konferenciu o budúcnosti Európy

- V ČÍSLACH -



Conference
on the Future
of Europe

VYHLÁSENIE O ODMIETNUTÍ ZODPOVEDNOSTI A AUTORSKÉ PRÁVA

Tento dokument je vypracovaný a určený pre poslancov a zamestnancov Európskeho parlamentu ako sprievodný materiál na pomoc pri ich parlamentnej činnosti. Za obsah tohto dokumentu nesie výhradnú zodpovednosť autor a názory, ktoré sú v ňom vyjadrené, nepredstavujú oficiálne stanovisko Európskeho parlamentu. Reprodukcia a preklad na nekomerčné účely sú povolené, ak sa uvedie zdroj a Európsky parlament je o tom vopred informovaný a zašle sa mu výtlačok.

© Európska únia, 2024.

*Autorov môžete kontaktovať na e-mailovej adrese: ifru@europarl.europa.eu
<https://conference-followup.europarl.europa.eu/sk/home>*

Prehľad

Táto správa poskytuje súhrnný prehľad opatrení nadväzujúcich na Konferenciu o budúcnosti Európy (CoFE). Táto konferencia, ktorá sa konala v rokoch 2021 až 2022, ponúkla bezprecedentný model participatívnej demokracie. Do formovania vízií o budúcom smerovaní Európskej únie sa na nej zapojilo 450 členov plenárneho zasadnutia a štyri panely občanov s 800 náhodne vybranými občanmi zo všetkých členských štátov a prostredí. Z tohto kolektívneho úsilia vzišlo 49 návrhov, ktoré obsahovali 326 konkrétnych opatrení zoradených podľa deviatich tém.

V spoločnom vyhlásení dohodnutom na začiatku konferencie predseda Európskeho parlamentu, predseda Rady a predsedníčka Európskej komisie vyzvali občanov, aby sa zapojili do diskusie a vyjadrili svoj názor na budúcnosť Európy. V tejto súvislosti sa spoločne zaviazali vypočuť si Európanov a pohotovo prijať opatrenia v nadväznosti na odporúčania sformulované na konferencii.

Kľúčové zistenia:

- **Úspech participatívnej demokracie:** Do konca volebného obdobia Parlamentu v roku 2024 sa nadväzná opatrenia prijaté inštitúciami EÚ pretavili do 323 vykonávacích iniciatív. Tieto iniciatívy, ktoré mali legislatívnu aj nelegislatívnu povahu, úplne alebo čiastočne riešili 75 % všetkých opatrení navrhnutých na konferencii. Takmer tri štvrtiny z nich sú už ukončené, pričom od konferencie uplynuli sotva dva roky. Tento výsledok je odrazom sústredeného úsilia o premietnutie návrhov z konferencie do politických opatrení a dôkazom toho, že konferencia je inovatívnym spôsobom organizácie demokratického zapojenia občanov do tvorby politiky EÚ. Poukazuje aj na úlohu, ktorú môžu zohrávať participatívne nástroje popri štruktúrach zastupiteľskej demokracie pri umožňovaní lepšieho dialógu medzi občanmi a všetkými úrovňami tvorby politik.
- **Miera prijímania nadväzných opatrení sa líši podľa odvetvia – výrazné výsledky v oblastiach Hospodárstvo, Klíma a EÚ vo svete sú v kontraste so slabšími výsledkami v oblastiach Demokracia a Vzdelávanie:** Výraznej realizácie sa dočkali témy konferencie v oblastiach Hospodárstvo, Klíma a EÚ vo svete, po ktorých nasledovali oblasti Zdravie a Hodnoty. Z toho vyplýva, že nápady z konferencie sa často prelínali so širším politickým programom, najmä s podporou projektov zelenej a digitálnej transformácie, napr. spisov súvisiacich so Zelenou dohodou a s hospodárskou bezpečnosťou.

Opatrenia z konferencie v oblastiach Demokracia a Vzdelávanie sa nevykonávali až tak dobre. Môže to súvisieť aj so skutočnosťou, že na niektoré z nich je potrebná zmena zmluvy, napríklad s cieľom vytvoriť spoločné celoeurópske učebné osnovy týkajúce sa určitých tém alebo zaviesť oficiálnejšie európske kultúrne symboly. Vo všetkých týchto prípadoch by si prechod od určitých ambícií konferencie ku krokom na úrovni EÚ vyžadoval prekonanie štruktúrnych obmedzení, pokiaľ ide o právomoc EÚ, a to prostredníctvom inštitucionálnych reforiem. Okrem toho sa neriešilo aj niekoľko veľmi abstraktných či osobitých opatrení.

- **Zatiaľ bez pokroku – zmena zmluvy a inštitucionálna reforma:** Celkovo pri tridsaťjeden opatreniach konferencie sú v záujme ich úplného vykonania potrebné zmeny zmluvy. Mnohé z týchto opatrení sa týkajú tematických oblastí Demokracia a Vzdelávanie. Občania chcú, aby EÚ nielen prinášala lepšie výsledky v určitých politikách, ale aj aby konala celkovo efektívnejšie. Z údajov vyplýva, že zatiaľ čo tvorba odvetvových politik EÚ napreduje v súlade s mnohými opatreniami z konferencie, výzvy na všeobecnejšie zlepšenie fungovania EÚ (zatiaľ) nenašli ohlas. Európsky parlament inicioval diskusie o revízii zmlúv a začal proces podľa článku 48 Zmluvy o EÚ predložením podrobných návrhov na zmenu zmluvy v dvoch uzneseniach a iniciatívnej správe. Konkrétne výsledky však tento proces zatiaľ nepriniesol.

Informácie o konkrétnych spisoch a opatreniach navrhnutých na konferencii možno nájsť na adrese:

[Webová stránka Európskeho parlamentu venovaná opatreniam v nadväznosti na Konferenciu o budúcnosti Európy](#)

KONFERENCIA O BUDÚCNOSTI EURÓPY – ÚSPECH PARTICIPATÍVNEJ DEMOKRACIE

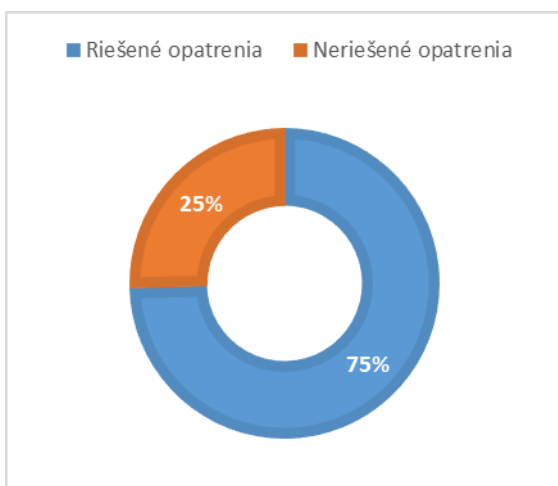
Značné opatrenia prijaté v nadväznosti na konferenciu preukazujú záväzok inštitúcií EÚ reagovať na podnety občanov. Tri štvrtiny opatrení navrhnutých na konferencii sa už úplne alebo čiastočne riešili, aj keď niekedy je zložité posúdiť hodnotu vykonávania konkrétnej politiky, ktorá sa dá vykladať rôznym spôsobom. Vďaka tomu predstavuje konferencia inovatívny a konštruktívny spôsob, ako organizovať zapojenie občanov do tvorby politik EÚ.

Do 31. mája 2024 bolo celkovo identifikovaných 323 vykonávacích iniciatív, ktoré súvisia s výsledkom Konferencie o budúcnosti Európy.

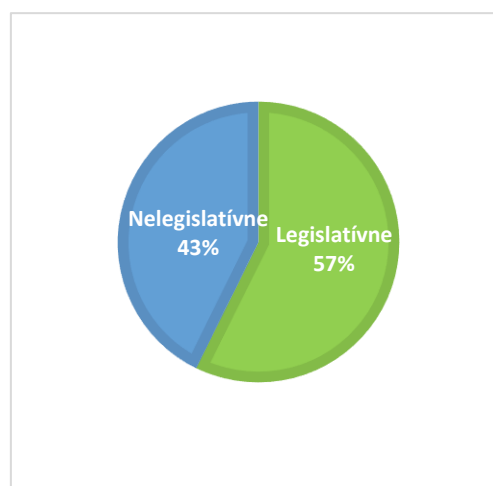
Prostredníctvom nich sa riešili tri štvrtiny (75 %) opatrení navrhnutých na konferencii (243 z 326). To znamená, že nadväzná opatrenia sa v relevantnej, úplnej alebo čiastočnej miere ukončili alebo stále prebiehajú. Na druhej strane sa 25 % opatrení z konferencie (83) vôbec neriešilo (zatiaľ). To zahŕňa niektoré opatrenia, ktoré si v záujme svojho úplného vykonania vyžadujú zmenu zmluvy.

Z celkového počtu 323 iniciatív má 185 iniciatív legislatívnu povahu a 138 nelegislatívnu povahu (57 % v porovnaní so 43 %). Dva roky po skončení konferencie sú ukončené takmer tri štvrtiny týchto iniciatív.

RIEŠENÉ OPATRENIA COFE
243/326 (75 %) riešených opatrení CoFE
83/326 (25 %) neriešených opatrení CoFE



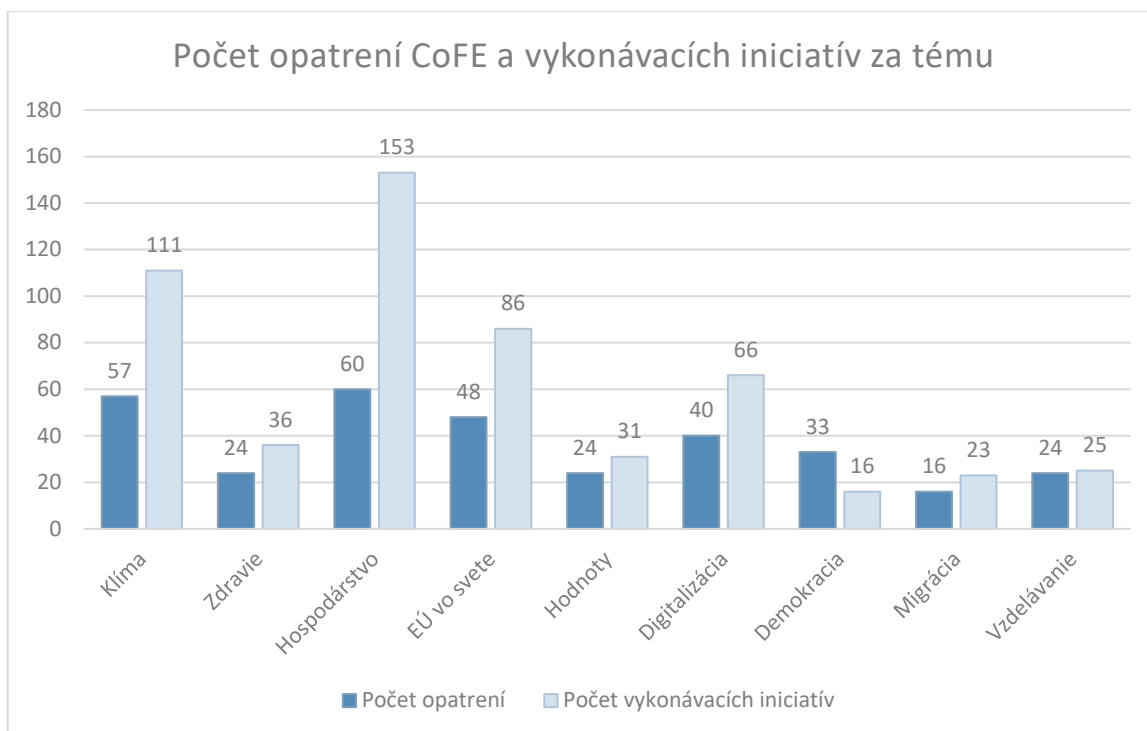
LEGISLATÍVNE/NELEGISLATÍVNE INICIATÍVY
185/323 legislatívnych iniciatív
138/323 nelegislatívnych iniciatív



Počet vykonávacích iniciatív sa v rámci deviatich tém konferencie výrazne líši. Je zjavné, že na niektoré oblasti politiky sa nadviazalo aktívnejšie ako na iné.

- Väčšina nadväzných iniciatív sa týka tém Hospodárstvo (153 iniciatív), Klíma (111 iniciatív) a EÚ vo svete (86 iniciatív).
- Najmenej nadväzných iniciatív sa týka tém Migrácia (23 iniciatív), Vzdelávanie (25 iniciatív) a Demokracia (16 iniciatív).

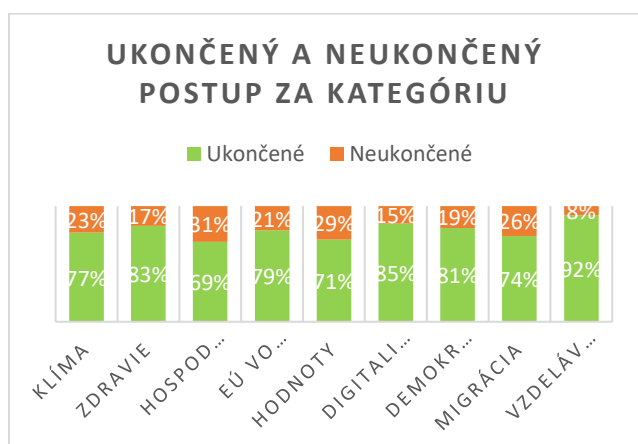
V nasledujúcom grafe môžete vidieť počet iniciatív na tému a ich porovnanie s počtom opatrení navrhnutých na konferencii (niektoré rozdiely tiež môžu vyplývať zo štruktúrovania pôvodného návrhu).



N. B.: V tomto grafe celkový počet presahuje 323 iniciatív. Každá iniciatíva sa pri každej z tém, ktorých sa môže týkať, započítava jedenkrát.

Ukončené postupy (k 31. máju 2024)

Na konci volebného obdobia Parlamentu bolo z celkového počtu 323 vykonávacích iniciatív ukončených 238 postupov (74%). V porovnaní s tým 85 postupov stále prebiehalo (26%). Tieto výsledky sú takisto diferencovanejšie v závislosti od jednotlivých tém konferencie. Vyniká téma Vzdelávanie, kde bolo ukončených 92% iniciatív, z ktorých veľká väčšina má nelegislatívnu povahu.



238/323 ukončených postupov
85/323 neukončených postupov



Niektoré neukončené postupy by mohli pokračovať aj v nasledujúcom volebnom období. Parlament prijal pozície v prvom čítaní k niekoľkým z týchto neuzavretých spisov. Pokiaľ ide o ostatné spisy, nový Parlament by musel rozhodnúť o svojej pozícii, keď sa opätovne zide v júli 2024.

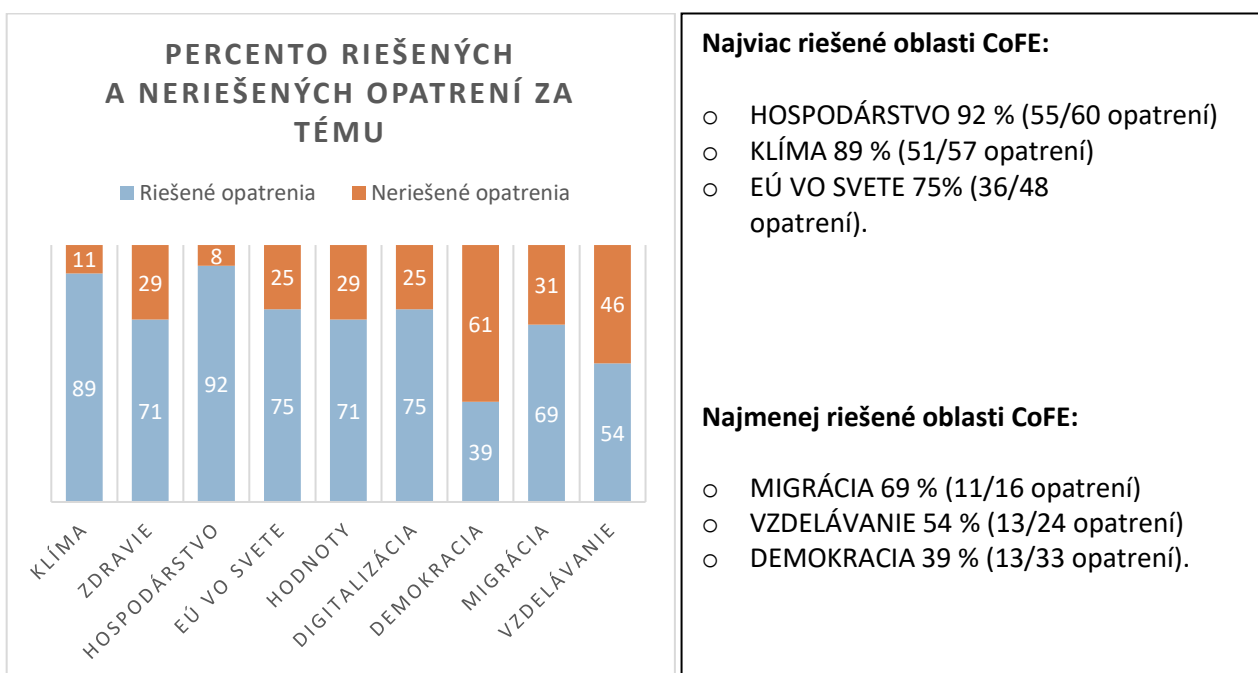
MIERA PRIJÍMANIA NADVÄZNÝCH OPATRENÍ SA LÍŠI PODĽA ODVETVIA: VÝRAZNÁ PRI TÉMACH HOSPODÁRSTVO, KLÍMA A EÚ VO SVETE – SLABŠIA PRI TÉMACH DEMOKRACIA A VZDELÁVANIE

Riešili sa mnohé opatrenia v rámci tém Hospodárstvo, Klíma a EÚ vo svete na podporu programu zelenej a digitálnej transformácie, po ktorých nasledovali témy Zdravie a Hodnoty. V oblastiach Demokracia a Vzdelávanie pretrvávajú ďalšie výzvy.

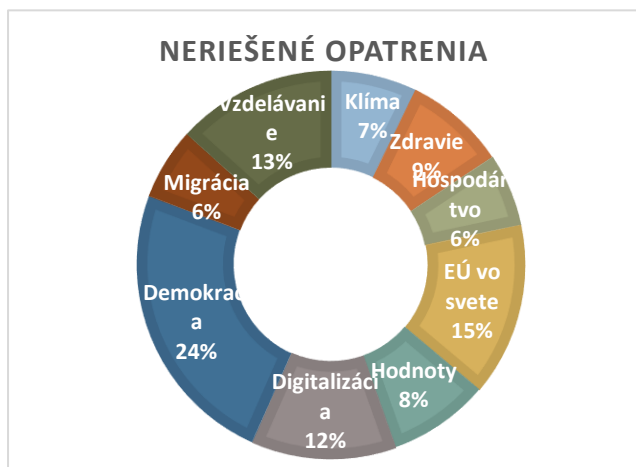
(Podrobnosti pre každú tému sú uvedené v prílohe k tomuto dokumentu.)

Pri bližšom pohľade na každú z deviatich tém konferencie si možno všimnúť niekoľko oblastí, ktoré sú „najaktívnejšie“: v témach Hospodárstvo, Klíma a EÚ vo svete bol zaznamenaný najvyšší počet vykonávacích iniciatív, najvyšší počet riešených opatrení konferencie, ako aj väčšina už ukončených postupov.

Najmenej aktívnymi oblasťami s najmenším počtom vykonávacích iniciatív a najmenším počtom riešených opatrení konferencie sú Migrácia, Vzdelávanie a Demokracia.



Jedným z dôvodov, prečo sa najviac riešených opatrení konferencie týka tém Klíma a Hospodárstvo, môže byť skutočnosť, že obsahujú mnohé vzájomne prepojené a prierezové politiky. Patria medzi ne napríklad politiky súvisiace s obehovým hospodárstvom alebo hospodárskou bezpečnosťou. Konferencia podporila výzvy na investície do nových technológií a zároveň naliehavo zdôraznila potrebu brať do úvahy príslušné hospodárske a sociálne kompromisy.



Neriešilo sa 83 opatrení CoFE. Z grafu vidno, že najviac je čo dobiehať v oblastiach Demokracia (20 neriešených opatrení CoFE), Vzdelávanie (11 neriešených opatrení), EÚ vo svete (12 neriešených opatrení) a Hodnoty (7 neriešených opatrení).

Naopak medzi oblasti s najmenšími rezervami vo vykonávaní patria Hospodárstvo (5 neriešených opatrení CoFE), Klíma (6 neriešených opatrení) a Zdravie (7 neriešených opatrení).

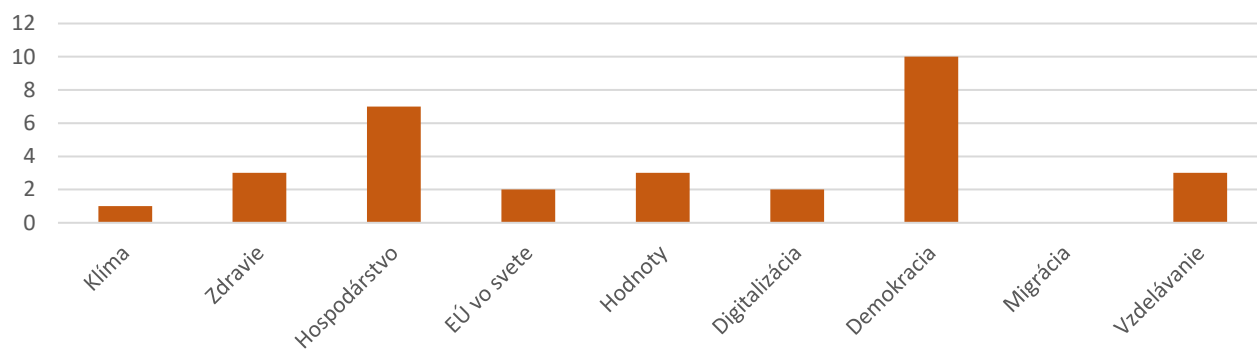
ZATIAĽ BEZ POKROKU: ZMENA ZMLUVY A INŠTITUCIONÁLNA REFORMA

Tridsaťjeden opatrení si v záujme svojho úplného vykonania vyžaduje zmenu zmluvy. Posun od niektorých ambícií konferencie ku krokom na úrovni EÚ, najmä v témach Demokracia a Vzdelávanie, by si vyžadoval prekonanie niektorých obmedzení, pokiaľ ide o právomoc EÚ, a to prostredníctvom inštitucionálnych reforiem. Európsky parlament síce začal proces revízie zmluvy, no na konkrétne výsledky si ešte treba počkať.

Na konferencii sa občania sústreďovali skôr na formulovanie očakávaných politických výsledkov než na mechanizmy na ich dosiahnutie. To by mala byť úloha zákonodarcov a tvorcov politik, najmä ich volených zástupcov. Výslovnú zmenu zmluvy teda požaduje len zopár opatrení konferencie: 8.3, 10.3 a 25.4.

Pri 31 opatreniach konferencie však bola vyhodnotená implicitná potreba zmeny zmluvy v záujme ich úplného vykonania. Najviac sa to týka tematických oblastí Demokracia, Hospodárstvo a Zdravie, ale aj oblastí Hodnoty a Vzdelávanie. Z pohľadu občanov by mohol byť výraznejší vklad EÚ užitočný pri politikách v oblasti zdravia, energetiky, vzdelávania a zahraničných vecí. To znamená, že v týchto odvetviach by sa viac rozhodnutí prijímalo spoločne na úrovni EÚ, a to aj kvalifikovanou väčšinou, alebo že by sa zaviedli celoeurópske normy. Ďalšie opatrenia sa usilujú o zavedenie spoločných alebo povinných učebných osnov v škole, v rámci ktorých by sa riešili napr. témy zdravé potraviny alebo biodiverzita, alebo o lepšiu výuku o EÚ, jej histórii a integrácii. Niektoré iné opatrenia sú zase zamerané na posilnenie sociálnych politik EÚ a lepšie presadzovanie režimu právneho štátu.

Počet opatrení, pri ktorých bola vyhodnotená potreba zmeny zmluvy v záujme ich plného vykonania (za tému)



Oblasť	Opatrenia, pri ktorých bola vyhodnotená potreba zmeny zmluvy v záujme ich úplného vykonania	
	Počet opatrení	Odkaz na opatrenie
Klíma	1	6.6
Zdravie	3	8.3, 10.1, 10.3
Hospodárstvo	7	12.21, 13.5, 14.1, 14.4, 15.5, 15.8, 16.5
EÚ vo svete	2	21.1, 21.3
Hodnoty	3	25.4, 27.4, 29.5
Digitalizácia	2	32.1, 32.2
Demokracia	10	37.1, 37.6, 38.2, 38.4, 39.1, 39.3, 39.6, 39.7, 40.2, 40.3
Migrácia	0	--
Vzdelávanie	3	46.1, 48.2, 48.3

PRÍLOHA

SÚČASNÝ STAV PODĽA TEMATICKEJ OBLASTI KONFERENCIE

(1) Klíma

(2) Zdravie

(3) Hospodárstvo

(4) EÚ vo svete

(5) Hodnoty

(6) Digitalizácia

(7) Demokracia

(8) Migrácia

(9) Vzdelávanie

1) KLÍMA - („Zmena klímy a životné prostredie“)

Celkové nadväzné opatrenia: Pokiaľ ide o tému KLÍMA, plenárne zasadnutie konferencie prijalo 7 návrhov rozdelených do 57 opatrení. Jednotlivé návrhy sa zameriavajú na ochranu klímy a biodiverzity, na podporu biopotravin a dobrých životných podmienok zvierat spolu s potravinovou bezpečnosťou, ako aj na urýchlenie zelenej transformácie, najmä pokiaľ ide o dodávky energie a dopravu, a na riešenie jej sociálnych nákladov.

Opatrenia súvisiace s touto témou majú veľmi dobrú mieru vykonávania, pričom sa riešilo 51 z 57 (89 %) príslušných opatrení navrhnutých na konferencii. Okrem toho patrí päť opatrení z oblasti KLÍMA k celkovo najviac riešeným opatreniam, t. j. k opatreniam s najvyšším počtom zaznamenaných nadväzných iniciatív. Približne 60 % vykonávacích iniciatív má legislatívnu povahu a väčšina postupov už bola ukončená. Niektoré kľúčové spisy však zostávajú neukončené, napríklad reforma pravidiel pre pesticídy.

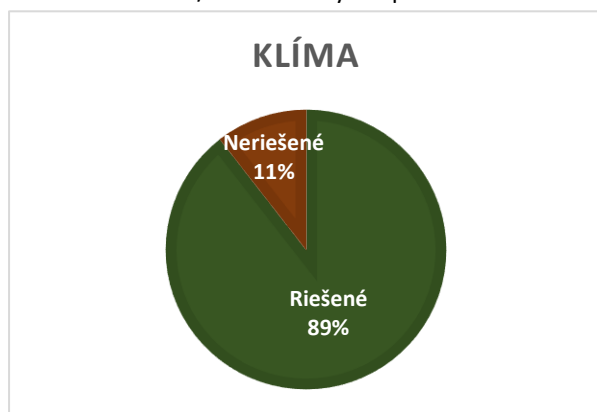
Konkrétne opatrenia konferencie: Opatrenia, ktoré našli v politickom programe EÚ najväčší ohlas, sa týkajú zelenej transformácie, poľnohospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a obehového hospodárstva. Až 13 iniciatív reagovalo na výzvu občanov dokončiť a podľa možnosti urýchliť zelenú transformáciu, najmä prostredníctvom investícií do projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti, s cieľom znížiť vonkajšiu závislosť (3.1 a 3.3). Ďalších 14 vykonávacích iniciatív sa týkalo ochrany vodných zdrojov a boja proti znečisťovaniu riek a oceánov (2.7). Zároveň sa v deviatich iniciatívach riešilo napríklad opatrenie na prioritizáciu koncepcie zeleného a modrého hospodárstva, a to podporou účinného poľnohospodárstva a rybárstva šetrného ku klíme pri súčasnom zaručení produktivity a potravinovej bezpečnosti (1.1), ako aj prísnejšie a harmonizované výrobné normy v rámci EÚ spolu s transparentným systémom označovania všetkých predávaných výrobkov s použitím digitálneho pasu výrobku (5.1).

V porovnaní s tým sa **neriešilo len 6 z 57 (11 %) opatrení**. Oproti iným témam to nie je veľa. Rezervy vo vykonávaní sa týkajú zavedenia povinných filtrov CO₂ (3.7) a úplného zrušenia dotácií na fosílnu palivá po prechodnom období (3.10), obmedzenia reklamy výrobkov poškodzujúcich životné prostredie (5.12), spoločnej charty EÚ o environmentálnych otázkach (6.4), výroby potravín a biodiverzity ako súčasť vzdelávania (6.7) a podpory rastlinnej stravy (6.8).

Zmena zmluvy: Jedno opatrenie v oblasti KLÍMA si v záujme úplného vykonania vyžaduje revíziu zmluvy. V opatrení 6.6 sa okrem iného navrhuje zväziť, aby sa biodiverzita stala povinným predmetom v škole. Hoci sa táto požiadavka neriešila, ďalšie časti opatrenia „zvyšovanie informovanosti“ a „vzdelávanie o potravinách a biodiverzite“ sú do určitej miery zahrnuté v odporúčaní Rady o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj.

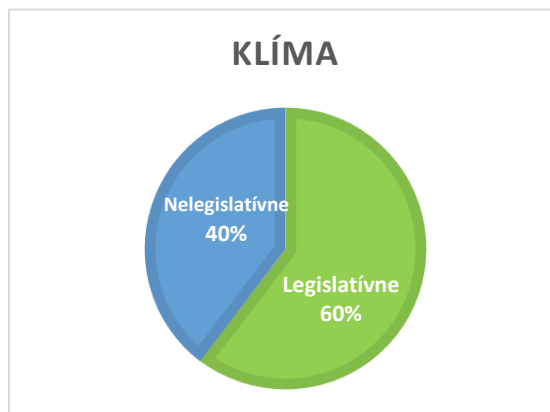
Riešené a neriešené opatrenia CoFE

51/57 riešených opatrení
6/57 neriešených opatrení



Legislatívne a nelegislatívne iniciatívy

67/111 legislatívnych iniciatív
44/111 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



2) ZDRAVIE

Celkové nadväzné opatrenia: Plenárne zasadnutie konferencie prijalo štyri návrhy z oblasti ZDRAVIE s 24 opatreniami. Návrhy sa zameriavajú na podporu zdravých potravín a životného štýlu, posilnenie systému zdravotnej starostlivosti, širšie chápanie zdravia a rovnaký prístup k zdravotnej starostlivosti pre všetkých, a to ďalším budovaním a využívaním európskej zdravotnej únie. Vo všeobecnosti sa v nich požaduje „viac Európy“ v oblasti zdravia, čo odráža aj požiadavku na koordinovanejšie celounijné opatrenia v reakcii na výzvy vyplývajúce z koronakrízy.

ZDRAVIE je aktívna téma s pomerne dobrou mierou vykonávania, v rámci ktorej bolo riešených 17 z 24 (71 %) opatrení. Treba poznamenať, že vzhľadom na obmedzené právomoci EÚ v tejto oblasti má legislatívnu povahu 16 z 36 (44 %) vykonávacích iniciatív a že len 17 % postupov ešte nebolo ukončených. Európski zákonodarcovia preto vzali na vedomie požiadavku v rámci opatrenia 10.3 na „posilnenie európskej zdravotnej únie s využitím plného potenciálu súčasného rámca“.

Konkrétne opatrenia konferencie: Konkrétne opatrenie 8.3 patrí k najviac riešeným opatreniam z oblasti ZDRAVIE (10-krát).

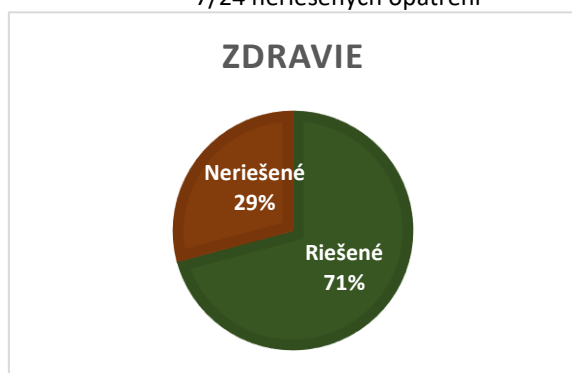
Jeho prvá veta si kladie za cieľ „zabezpečenie strategickú autonómiu na úrovni EÚ s cieľom zabrániť závislosti od tretích krajín, pokiaľ ide o lieky (najmä účinné látky) a zdravotnícke pomôcky (vrátane surovín), predovšetkým by sa mal na úrovni EÚ vytvoriť zoznam základných a prioritných, ale aj inováčných liekov a liečebných postupov (ako sú biotechnologické riešenia), pričom by sa mal opierať o existujúce európske agentúry a úrad HERA, aby sa zaručila ich dostupnosť pre občanov. Zvážiť organizovanie koordinovaného strategického vytvárania zásob v celej EÚ. S cieľom dosiahnuť potrebné koordinované a dlhodobé opatrenia na úrovni Únie začleniť zdravie a zdravotnú starostlivosť medzi spoločné právomoci EÚ a členských štátov EÚ zmenou článku 4 ZFEÚ.“ Táto časť sa často rieši, ale nie druhá veta, v ktorej sa požaduje, aby zdravie patrilo medzi spoločné právomoci – čo si vyžaduje zmenu zmluvy.

Takmer jedna tretina, teda 7 z 24 (29 %) opatrení navrhnutých na konferencii pre oblasť ZDRAVIE zostáva nevyriešených. Patrí sem väčšia podpora zdravých potravín vo verejných zariadeniach (7.4), investície do systémov zdravotnej starostlivosti (8.5), vytvorenie štandardného programu EÚ v oblasti zdravotnej výchovy vrátane sexuálnej výchovy (9.2) a rozvoj kurzov prvej pomoci pre všetkých občanov bezplatne (9.3). Ďalšie sa týkajú rozšírenia iniciatívy Týždeň zdravia, počnúc rokom duševného zdravia (9.4) (hoci Komisia prijala Novú stratégiu v oblasti duševného zdravia), zabezpečenia cenovej dostupnosti starostlivosti, najmä zubnej starostlivosti (10.5), a podpory bezplatnej zubnej starostlivosti pre deti (10.7).

Zmena zmluvy: V rámci oblasti ZDRAVIE by si zmenu zmluvy v záujme úplného vykonania vyžadovali tri opatrenia z konferencie (8.3, 10.1 a 10.3). Požadujú sa v nich „minimálne spoločné zdravotné normy“ a súvisiace financovanie (10.1) a zahrnutie zdravia a zdravotnej starostlivosti medzi spoločné právomoci EÚ a členských štátov EÚ zmenou článku 4 ZFEÚ (8.3, 10.3 – druhá časť).

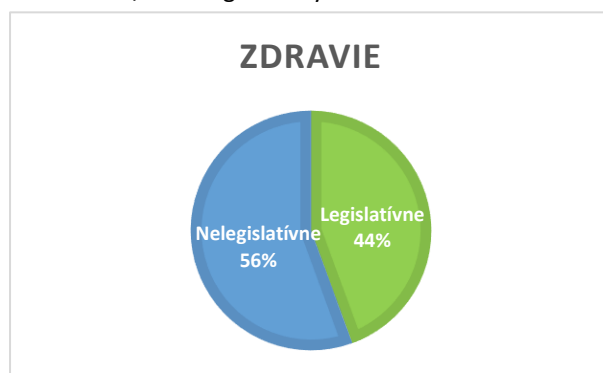
Riešené a neriešené opatrenia CoFE

17/24 riešených opatrení
7/24 neriešených opatrení



Legislatívne a nelegislatívne iniciatívy

16/36 legislatívnych iniciatív
20/36 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



3) HOSPODÁRSTVO

(„Silnejšie hospodárstvo, sociálna spravodlivosť a zamestnanosť“)

Celkové nadväzné opatrenia: HOSPODÁRSTVO je témou, ktorej sa venuje väčšina opatrení konferencie – konkrétne 60 opatrení zoradených do 6 návrhov. Návrhy sa venujú udržateľnému rastu a inováciám, posilneniu konkurencieschopnosti EÚ a prehĺbeniu jednotného trhu, ako aj inkluzívnym trhom práce, silnejším sociálnym politikám (najmä prostredníctvom vykonávania Európskeho sociálneho piliera) a demografickej transformácii. Záverečná časť je venovaná fiškálnej a daňovej politike.

HOSPODÁRSTVO sa vyznačuje vysokou mierou nadväzných opatrení (92 %), pričom sa rieši približne 153 vykonávacích iniciatív a 55 opatrení navrhnutých v rámci tejto témy.

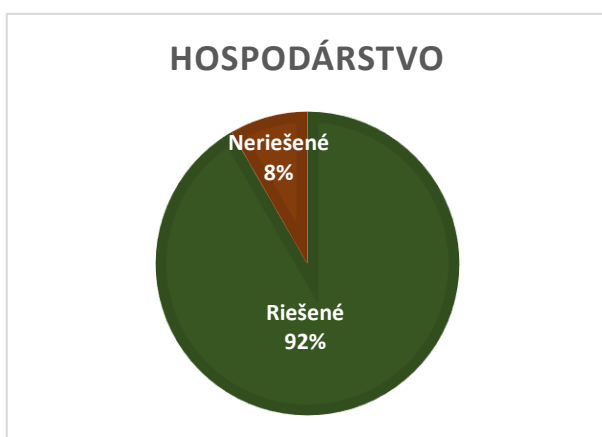
Konkrétne opatrenia konferencie: Nie je prekvapením, že táto časť obsahuje viaceré z najviac riešených opatrení konferencie, čo je odrazom určitého prelínania obáv občanov a politickej reakcie EÚ na ruskú inváziu na Ukrajinu a súvisiacich otázok dodávok a bezpečnosti. Patria medzi ne napríklad rôzne opatrenia na zníženie závislosti EÚ od zahraničných aktérov v hospodársky strategických odvetviach (17.1, 17.3 a 17.7), najmä pokiaľ ide o energetiku (11.7, 18.2). **Najčastejšie riešeným opatrením konferencie je opatrenie 11.1** o podpore ekologickejších výrobných procesov poskytovaním negatívnych a pozitívnych stimulov a zvyšovaním miestnej výroby a spotreby. Tvorí súčasť 26 rôznych vykonávacích iniciatív. Opatrenie 12.12 o riešení bezpečnosti dodávok, najmä diverzifikáciou vstupov a zvýšením výroby kľúčových produktov v Európe, napríklad v oblasti zdravia, potravín, energetiky, obrany a dopravy, sa premietlo do 21 iniciatív.

V oblasti HOSPODÁRSTVO je len niekoľko neriešených opatrení. Patrí medzi ne povinná kontrola konkurencieschopnosti EÚ (12.21) a v rámci „silnejších sociálnych politík“ niektoré abstraktnejšie výzvy na neohrozovanie sociálnych práv (14.2), poskytnutie prístupu k zdravotníckym službám všetkým osobám mladším ako 16 rokov v celej EÚ (14.4) a rozdelenie nákladov na bývanie (14.5).

Zmena zmluvy: V oblasti HOSPODÁRSTVO je 7 opatrení, pri ktorých bola vyhodnotená potreba zmeny zmluvy v záujme ich úplného vykonania. Opatrenie 12.21 o povinných kontrolách konkurencieschopnosti a zriadení „orgánu pre konkurencieschopnosť“ a opatrenie 14.4 o poskytovaní prístupu k zdravotníckym službám v celej EÚ všetkým osobám mladším ako 16 rokov v prípade, že tieto služby nie sú dostupné vo vnútroštátnom kontexte. Ďalšie opatrenia sa riešili len v tých častiach, ktoré si nevyžadujú zmenu zmluvy, napríklad opatrenie 13.5 o doplnení „protokolu o sociálnom pokroku do zmlúv“ alebo opatrenie 15.8 o „zaručení primeranej sociálnej a zdravotnej starostlivosti starším osobám“, ktoré zostávajú v právomoci členských štátov.

Riešené a neriešené opatrenia CoFE

55/60 riešených opatrení
5/60 neriešených opatrení



Legislatívne a nelegislatívne iniciatívy

95/153 legislatívnych iniciatív
58/153 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



4) EÚ VO SVETE

Celkové nadväzné opatrenia: Téma EÚ VO SVETE zahŕňa celkovo **48 opatrení zoradených do 8 návrhov**. Zaoberajú sa širokou škálou otázok súvisiacich so zahraničnými vecami, s medzinárodným obchodom, bezpečnosťou a obranou. V oblasti zahraničných vecí sa rieši závislosť od tretích krajín a navrhujú sa zmeny v rozhodovacom procese EÚ, ako je hlasovanie kvalifikovanou väčšinou a posilnenie úlohy vysokého predstaviteľa. V oblasti obrany a bezpečnosti sa v návrhoch vyzdvihuje podpora dialógu a zaručenie mieru, napríklad prostredníctvom ozbrojených síl EÚ využívaných na sebaobranu a preventívne vojenské kroky. Pokiaľ ide o obchod, navrhuje sa diverzifikácia dodávateľských reťazcov s cieľom posilniť autonómiu Európy v kľúčových odvetviach, ako aj stanovenie prísnych etických a environmentálnych noriem v obchodných dohodách.

Približne polovica vykonávacích iniciatív v tejto oblasti má legislatívnu povahu. V oblasti zahraničných vecí to možno považovať za vysokú mieru, ktorá sa dá vysvetliť vysokým počtom digitálnych, energetických a klimatických iniciatív v rámci tejto témy. Niektoré postupy neboli v čase vypracovania tejto správy ukončené, v dôsledku čoho **21 % iniciatív stále prebieha**. Nelegislatívna polovica iniciatív pozostáva najmä zo spoločných oznámení, v ktorých sa stanovujú konkrétne zastrešujúce odvetvové stratégie.

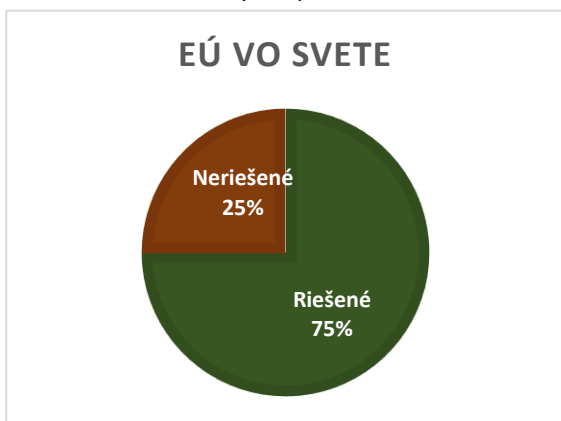
Konkrétne opatrenia konferencie: EÚ VO SVETE patrí so **75 % riešených opatrení** k oblastiam konferencie, v ktorých bolo zaznamenaných najviac nadväzných opatrení. V riešených opatreniach sa väčšinou navrhujú zlepšenia, pokiaľ ide o energetickú závislosť, bezpečnosť dodávok, prepojenie zahraničného obchodu s environmentálnymi a etickými otázkami a všeobecné obchodné politiky. Neriešené opatrenia patria najmä do kategórie zmien rozhodovacieho procesu (hlasovanie kvalifikovanou väčšinou v zahraničnej politike a vysoký predstaviteľ), prepojení s občanmi (transparentnosť, účasť) a vzdelávania.

Niekoľko **neriešených opatrení** má abstraktnú povahu, napr. „*plná podpora [...] občanom, ktorí sa rozhodnú pôsobiť v organizáciách občianskej spoločnosti*“ (22.3), čo komplikuje prepojenie s iniciatívami. Na iné, napríklad na „*ratifikáciu nedávno uzavretých obchodných dohôd*“ (21.5), nemôže nadviazať EÚ, ale členské štáty.

Zmena zmluvy: Zmenu zmlúv si vyžadujú dve opatrenia, a to „*rozhodovanie o SZBP kvalifikovanou väčšinou*“ (21.1) a „*posilnená úloha vysokého predstaviteľa*“ (21.3). Je zrejmé, že žiadne z týchto opatrení sa zatiaľ nerieši.

Riešené a neriešené opatrenia CoFE

36/48 riešených opatrení
12/48 neriešených opatrení



Legislatívne a nelegislatívne iniciatívy

45/86 legislatívnych iniciatív
41/86 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



5) HODNOTY

(„Hodnoty a práva, právny štát, bezpečnosť“)

Celkové nadväzné opatrenia: Téma HODNOTY zahŕňa veľmi rôznorodú škálu 6 návrhov, ktoré obsahujú 24 opatrení. Patria medzi ne právny štát, demokratické hodnoty a európska identita, ochrana údajov, médiá, falošné správy a kybernetická bezpečnosť, boj proti diskriminácii, rovnosť a kvalita života, práva zvierat a poľnohospodárstvo.

V tejto oblasti zohrávajú významnú úlohu právne predpisy: 19 z 31 opatrení má legislatívnu povahu (61 %) a zvyšných 12 opatrení má nelegislatívnu povahu (39 %). Okrem toho bolo ukončených 71 % legislatívnych opatrení, zatiaľ čo pri 29 % opatrení je potrebný ďalší pokrok.

Konkrétne opatrenia konferencie: Viaceré opatrenia zostávajú nevyriešené a odhaľujú kľúčové témy, ktoré si z pohľadu občanov vyžadujú väčšiu pozornosť. Patrí medzi ne posilnenie uplatňovania hodnôt EÚ a Charty základných práv EÚ (25.1, 25.3, 25.4), zákony o ochrane údajov s dôrazom na maloleté osoby (26.3, 26.4), vytvorenie orgánu EÚ pre dezinformácie a overovanie faktov (27.3) a stanovenie finančných sankcií za vplyv na životné prostredie (30.2).

Zmena zmluvy: V záujme úplného vykonania bola revízia zmlúv vyhodnotená ako nevyhnutný krok pri troch opatreniach (25.4, 27.4, 29.5). Dve z nich (27.4 a 29.5) sú označené len ako „častočne riešené“. Vyžadujú si povinné politiky a normy na podporu mediálnej gramotnosti a povedomia občanov o dezinformáciách a neúmyselnom šírení falošných správ, a to aj prostredníctvom povinnej školskej výuky. V druhom opatrení sa požaduje zabezpečenie vytvorenia a uľahčenia cenovo dostupných materských škôl vo verejnom aj súkromnom sektore, ako aj bezplatnej starostlivosti o deti pre tých, ktorí ju potrebujú.

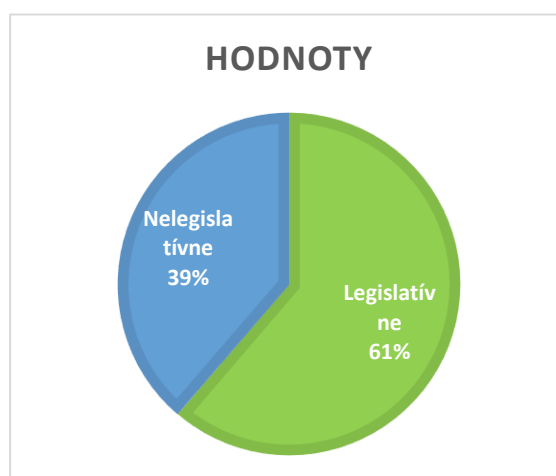
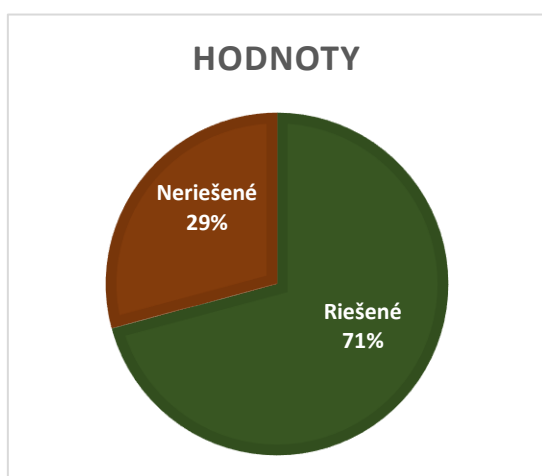
Neriešené opatrenie 25.4 má za cieľ posilnenie režimu právneho štátu, pričom sa v ňom uvádza, že by sa mali „zvážiť všetky právne možnosti vrátane zmien zmlúv s cieľom potrestať porušenia zásad právneho štátu“.

Riešené a neriešené opatrenia CoFE

17/24 riešených opatrení
7/24 neriešených opatrení

Legislatívne a nelegislatívne iniciatívy

19/31 legislatívnych iniciatív
12/31 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



6) DIGITALIZÁCIA („Digitálna transformácia“)

Celkové nadväzné opatrenia: Pokiaľ ide o tému **DIGITALIZÁCIA**, plenárne zasadnutie konferencie prijalo **5 návrhov s celkovo 40 opatreniami**. Cieľom návrhov je, aby sa občanom poskytol prístup k digitálnej infraštruktúre a zručnosti potrebné na úspešnú digitálnu transformáciu. Digitálna spoločnosť by takisto mala byť bezpečná, dôveryhodná a mala by zaisťovať vysokú úroveň ochrany údajov. Väčší dôraz sa kladie na digitálne inovácie a na to, ako by mohli pomôcť posilniť sociálne a udržateľné hospodárstvo.

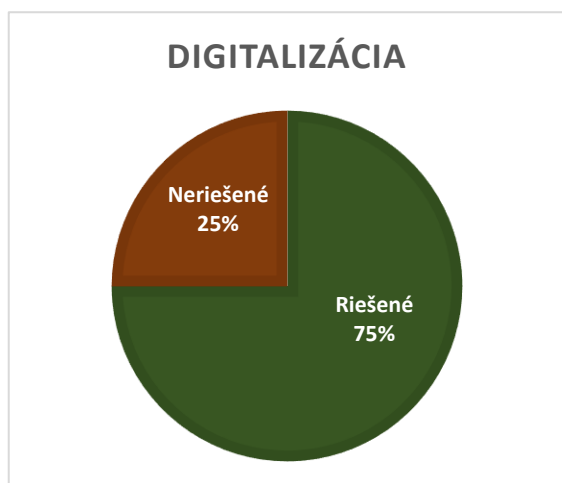
Opatreniami konferencie sa zaoberá **66 vykonávacích iniciatív**, z ktorých **62 % tvoria legislatívne iniciatívy**. Miera ukončenia je veľmi vysoká – **85 % iniciatív bolo ukončených** a viacero spisov zo zvyšných 15 % je pred ukončením.

Konkrétne opatrenia konferencie: Tematická oblasť DIGITALIZÁCIA zodpovedá priemeru konferencie, keďže sa v nej riešilo približne **75 % opatrení**. Medzi najviac riešené opatrenia patrí opatrenie 31.1 týkajúce sa **investovania do vysokokvalitnej infraštruktúry** a opatrenie 35.7 týkajúce sa **budovania infraštruktúry založenej na európskych hodnotách**. Ťažiskom nie je len zlepšenie digitálnej infraštruktúry, ale aj podpora zohľadňovania európskych hodnôt a súvisiacich rizík, napríklad vo vzdelávaní alebo v pracovnom prostredí. Celkovo je tendencia smerom k dobre regulovanému, inkluzívnemu digitálnemu prostrediu, ktoré však zostáva otvorené, konkurencieschopné a inovatívne.

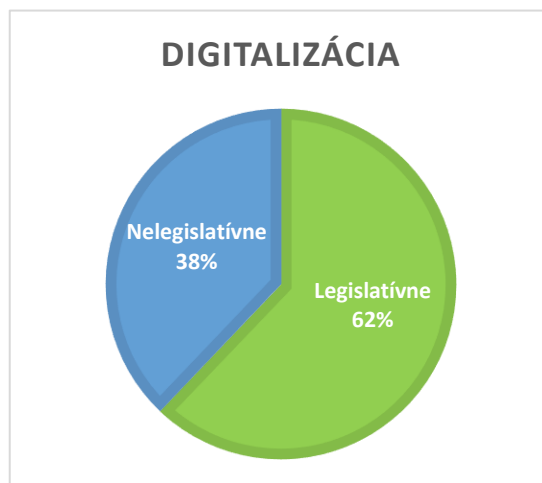
Stále sa neriešilo 10 opatrení (32.6, 33.6, 34.4, 34.5, 34.6, 34,8, 35.2, 35.4, 35.5, 35.11). Navrhujú sa v nich relatívne konkrétne opatrenia na rozvoj a podporu digitálnych platforiem, ďalšie iniciatívy v oblasti ochrany údajov a ďalšie úsilie v oblasti digitalizácie. Hoci sa tieto opatrenia neriešia, možno z dôvodu ich osobitnej alebo naopak abstraktnej povahy, zdá sa, že oblasti politiky sa vo všeobecnosti riešia a v niektorých prípadoch ich pokrývajú iné podobné opatrenia navrhnuté na konferencii.

Zmena zmluvy: V záujme plného vykonania si zmenu zmluvy vyžadujú dve opatrenia (32.1 a 32.2). V oboch sa odporúča určitá forma harmonizácie školských osnov a výučby zručností, čo si vyžaduje zmenu zmluvy. Uvedené iniciatívy sa zaoberali aj ďalšími prvkami, ktoré si nevyžadujú zmenu zmluvy.

Riešené a neriešené
30/40 ukončených postupov
10/40 neukončených postupov



Legislatívne a nelegislatívne
41/66 legislatívnych iniciatív
25/66 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



7) DEMOKRACIA („Európska demokracia“)

Celkové nadväzné opatrenia: Plenárne zasadnutie konferencie prijalo v tematickej oblasti DEMOKRACIA 5 návrhov zahŕňajúcich celkovo 33 opatrení. Týkajú sa štyroch hlavných cieľov: zvyšovanie informovanosti občanov, ich účasti a zapojenia mládeže, posilnenie európskej identity a dostupnosti európskych inštitúcií, podpora demokracie, volebných procesov a subsidiarity a reforma rozhodovacích mechanizmov EÚ.

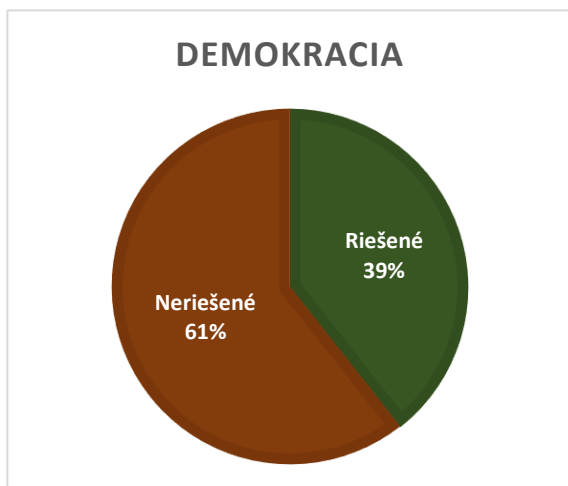
Spomedzi 33 opatrení navrhnutých na konferencii sa riešilo 13 opatrení (39 %). 20 opatrení zostáva nevyriešených (61 %). V dôsledku toho je DEMOKRACIA tematickou oblasťou konferencie s najmenším počtom riešených opatrení. Zo 16 zodpovedajúcich vykonávacích iniciatív má 63 % nelegislatívnu povahu a 37 % legislatívnu povahu. Napriek tomu, že počet uskutočnených iniciatív je nízky, majú dobrú mieru ukončenia: ukončených bolo 13 iniciatív (81 %) a zostávajú len tri neukončené iniciatívy.

Konkrétne opatrenia konferencie: Niektoré neriešené opatrenia sa týkajú tém súvisiacich s transparentnosťou, ako je napríklad zapojenie občanov prostredníctvom online platforiem, zvýšená transparentnosť a štandardizácia vzdelávania vo všetkých členských štátoch. Ďalšia skupina neriešených opatrení si kladie za cieľ umožniť väčšiu účasť prostredníctvom stálych zhromaždení občanov, posilniť zapojenie mládeže a úlohu občianskej spoločnosti v rozhodovacom procese, zaviesť celoeurópske referendá, ako aj premenovať inštitúcie EÚ, aby boli prístupnejšie pre občanov. Iný súbor opatrení sa zameriava na európske politické štruktúry vrátane posilnenia európskej identity a rozhodovacích kapacít, iniciovania diskusií o európskej ústave a riešenia otázok subsidiarity.

Zmena zmluvy: Celkovo 10 opatrení v rámci tematickej oblasti DEMOKRACIA bolo označených ako opatrenia, ktoré si v záujme úplného vykonania vyžadujú zmeny zmluvy: 37.1, 37.6, 38.2, 38.4, 39.1, 39.3, 39.6, 39.7, 40.2, 40.3. Existujú teda jasné rezervy, pokiaľ ide o opatrenia nadväzujúce na konferenciu. Väčšina neriešených opatrení v rámci tejto témy si vyžaduje zmeny zmlúv. V niektorých opatreniach sa požaduje viac práv pre Európsky parlament vrátane práva iniciatívy, práva rozhodovať o rozpočte EÚ a práva iniciovať celoeurópske referendum. V iných opatreniach sa navrhuje priama voľba predsedu Komisie občanmi alebo prostredníctvom systému hlavných kandidátov a zmena rozhodovacieho procesu, na základe ktorej sa ako všeobecné pravidlo pri hlasovaní nahradí jednomyseľnosť kvalifikovanou väčšinou. V tejto súvislosti nemožno prehliadnúť návrh 39, keďže všetkých jeho sedem príslušných opatrení týkajúcich sa rozhodovania v inštitúciách EÚ zostáva nevyriešených.

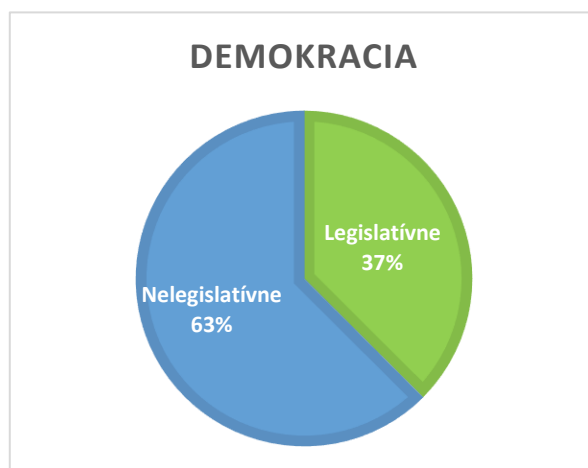
Riešené a neriešené opatrenia CoFE

13/33 riešených opatrení
20/33 neriešených opatrení



Legislatívne a nelegislatívne iniciatívy

6/16 legislatívnych iniciatív
10/16 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



8) MIGRÁCIA

Celkové nadväzné opatrenia: Pokiaľ ide o tému MIGRÁCIA, plenárne zasadnutie konferencie prijalo 5 návrhov s celkovo 16 opatreniami. Týkajú sa troch kľúčových oblastí: legálna migrácia, neregulárna migrácia a azyl a integrácia. Napriek tomu (alebo možno práve preto), že migrácia sa v posledných rokoch ukázala ako jedna z najkontroverznejších oblastí politiky Únie, si konferencia vo svojom výsledku kladie za cieľ ambiciózný spoločný európsky program v tomto smere.

Konkrétne vykonávacie iniciatívy boli prijaté v nadväznosti na 11 zo 16 opatrení navrhnutých na konferencii (69 %), čím sa MIGRÁCIA stala tretou najmenej riešenou oblasťou po DEMOKRACII a VZDELÁVANÍ. Ukončilo sa 17 z 23 vykonávacích iniciatív (74 %), pričom zvyšných 6 iniciatív (26 %) stále prebieha.

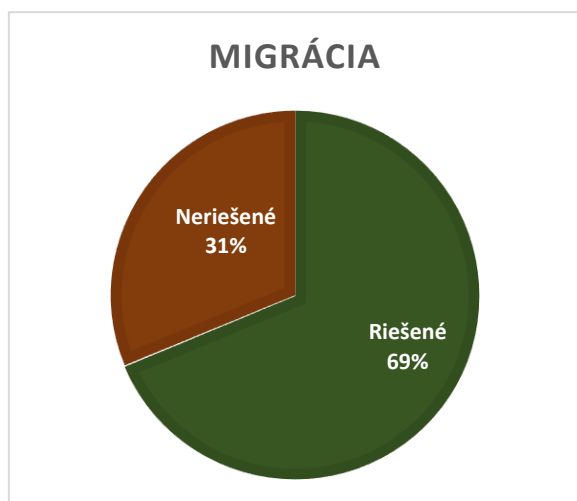
Konkrétne opatrenia konferencie: Nedávno (v máji 2024) bolo prijatých niekoľko iniciatív ako neoddeliteľná súčasť **Nového paktu o migrácii a azyle z roku 2020.** Nové nariadenia o azyle a o riadení migrácie a konaní o azyle spolu so smernicou o podmienkach prijímania sa zaoberajú veľkým množstvom opatrení z konferencie.

5 opatrení (31 %) zostáva neriešených. Rezervy sú v týchto otázkach: zblížovanie pracovných podmienok (41.4), poskytovanie lepších informácií o migrácii pre občanov EÚ (41.5), pridelenie dodatočných zdrojov pre Agentúru EÚ pre azyl (44.5), vytvorenie programov odbornej prípravy pre utečencov členskými štátmi (45.1) a uľahčenie prístupu na pracovný trh žiadateľom o azyl s príslušnou kvalifikáciou (45.2).

Zmena zmluvy: Požiadavka na zmenu zmluvy sa neuvádza pri žiadnom opatrení v rámci tematickej oblasti MIGRÁCIA.

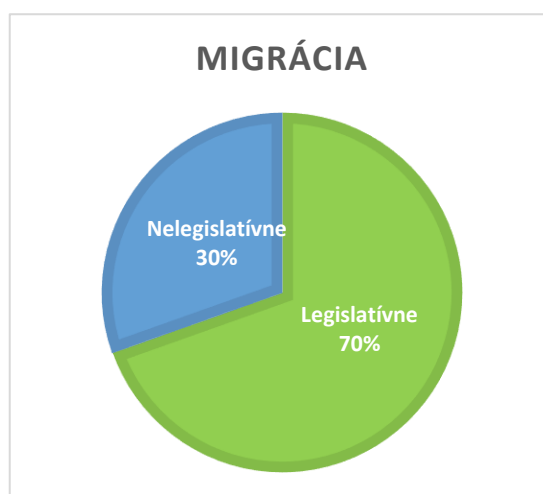
Riešené a neriešené opatrenia CoFE

11/16 riešených opatrení
5/16 neriešených opatrení



Legislatívne a nelegislatívne iniciatívy

16/23 legislatívnych iniciatív
7/23 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



9) VZDELÁVANIE

(„Vzdelávanie, kultúra, mládež a šport“)

Celkové nadväzné opatrenia: VZDELÁVANIE zahŕňa 4 návrhy s 24 opatreniami: Ide o oblasť s najmenším počtom nadväzných opatrení. Začalo sa len 25 postupov a mnohé opatrenia sa neriešia, väčšinou v súvislosti s tromi návrhmi (témy európskej mládeže, kultúra a výmeny, šport). **V prípade prijatých krokov v rámci návrhu o vzdelávaní ide väčšinou o nelegislatívne iniciatívy (84 %).** Tematická oblasť VZDELÁVANIE má preto pravdepodobne v dôsledku menšieho počtu legislatívnych postupov veľmi dobrú mieru ich ukončenia na úrovni 92 %.

Konkrétne opatrenia konferencie: Vyniká opatrenie 46.2. Je často riešené a jeho cieľom je do roku 2025 vytvoriť inkluzívny európsky vzdelávací priestor, v ktorom budú mať všetci občania rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu. Sústreďuje sa na zložky formálneho vzdelávania a celoživotného vzdelávania (napr. občianska výchova, hodnoty a história EÚ, digitálne zručnosti, STEAM, podnikanie a výskum, kritické myslenie a informovanosť médií, mäkké zručnosti a boj proti šikanovaniu a rasizmu, environmentálna udržateľnosť a zdravie a povinný predmet biodiverzita). Prostredníctvom nezáväzných stratégií a praktických nástrojov sa realizovali rôzne aspekty, napr. balík opatrení v oblasti mobility talentov, odporúčania týkajúce sa digitálneho vzdelávania, európskej spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdelávania a učenia sa zameraného na environmentálnu udržateľnosť, vytvorenia portálu európskeho vzdelávacieho priestoru, expertnej skupiny pre pohodu v škole a Európskeho roka zručností 2023.

To je v protiklade s 11 neriešenými opatreniami konferencie, ktoré sa týkajú troch zo štyroch návrhov. Po prvé, **témy mládeže** (vek 16 rokov pre voľby do Európskeho parlamentu) (47.2), pracovné návštevy stredoškôľakov (47.3), financovanie posilnenej európskej záruky pre mladých ľudí (47.4), zabezpečenie životnej úrovne mladých ľudí vrátane prístupu k sociálnej ochrane a bývaniu (47.6). Po druhé, v oblasti **kultúry a výmen** podpora viacjazyčnosti vrátane povinnej výuky druhého jazyka (48.2); 9. máj ako spoločný európsky sviatok (48.3) a ochrana pracovníkov v oblasti kultúry na úrovni EÚ (48.5). Po tretie, ako skutočná oblasť záujmu občanov sa ukázali opatrenia na podporu **športu** ako európskeho politického nástroja hodnôt, kultúry a vzdelávania, ktoré sa však tiež nevykonali. Zahŕňajú dôraz na hodnoty prostredníctvom praktizovania športu vo vzdelávaní (49.1), zaradenie športových aktivít medzi výmenné programy na úrovni EÚ (49.3), zlepšenie miestnych a tradičných športov (49.4) a podpora prezentácie európskej identity na športových podujatiach atď. (49.5).

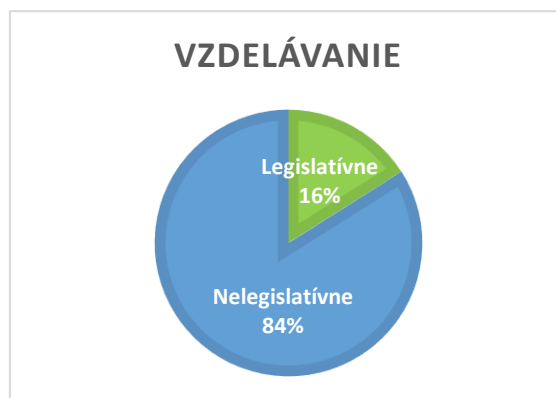
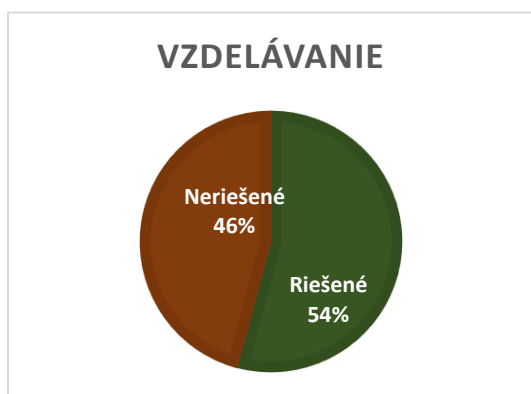
Zmena zmluvy: Potenciálne zmeny zmlúv si vyžadujú tri opatrenia. V opatreniach 46.1, 48.2, 48.3 sa vyžadujú spoločné právomoci v oblasti vzdelávania, viacero rôznych minimálnych celoúijných štandardov vzdelávania a oslavy 9. mája ako Dňa Európy. Ani jedno z týchto opatrení nebolo riešené. Okrem toho mnohé prvky v iných témach, ktoré si vyžadujú zmenu zmluvy, sa týkajú vytvorenia spoločných vzdelávacích programov, napr. o biodiverzite.

Riešené a neriešené opatrenia CoFE

13/24 riešených opatrení
11/24 neriešených opatrení

Legislatívne a nelegislatívne iniciatívy

4/25 legislatívnych iniciatív
21/25 nelegislatívnych iniciatív



MIERA UKONČENIA VYKONÁVACÍCH INICIATÍV



